

ELŐFIZETÉSI ÁRA :

EGÉSZ ÉVRE . 16.— K | FÉL ÉVRE
NEGYED ÉVRE 4.— K

8.— K

FŐSZERKESZTŐ

DR. BISCHITZ BÉLA

ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :

BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.

TELEFON 108-00.

HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

A hadikölcsön és a bányászat.

Országszerte megindultak a jegyzések a nemzeti hadikölcsönre.

Mire ezek a sorok nyilvánosságra kerülnek, akkorra már a jegyzés határideje is elmulik, mégis talán nem lesz fölösleges néhány szót szólni arról, hogy a bánya- és kohóvállalatok, a két iparág műszaki és adminisztratív tisztviselőikara és a bányatársulások milyen összeget jegyezhetnek a nemzeti hadikölcsönből.

A *Bánya* mult számának vezető cikke a nemzeti kölcsön jegyzésének kérdésével foglalkozott.

Buzdítás volt ez a rutinnal megírt cikk, hogy a hadikölcsön jegyzéséből a bányászat és kohászat is vegye ki a maga arányos részét.

A magyar bánya- és kohóipar hazafiasságához kétség nem fér. Vezetői és tisztviselői mindenha előljártak a hazafias áldozatkészségben. Most tehát, amikor nemzetünk erejét a nagyvilág-előtt meg kell mutatnunk, jogosan remélhetjük, hogy a bányászat és kohászat mozgósítható tőkéje is illő arányban és készséggel siet a nemzet kölcsönének jegyzésére.

A jegyzés első napjainak eredményét tekintve, örömmel állapíthatjuk meg, hogy nagyobb bánya- és kohóvállalataink milliós jegyzései ott vannak mindjárt az elsők között.

A Bányászati és Kohászati Egyesület, a vidéki osztályok, mind erejüknek megfelelő összeget jegyeztek.

A bánya- és kohóipar vezető férfiai is tekintélyes összegekkel szerepeltek már eddig is az aláírók névsorában.

A határidő lejártáig meg fognak mozdulni a kisebb egyének is. A bánya- és kohóipar műszaki és kereskedelmi tisztikara is föl fogja kétségtelenül ajánlani az államnak a kölcsön sikeréhez a maga megtakarított pénzeszközének nagyobbik felét.

Eddig csupán a nagyobb bányatársulásokról hallottuk, hogy részt akarnak venni a nemzeti hadikölcsön jegyzésében. Hisszük azonban, hogy mindenik társaság mozgósítható tőkéje arányában részt követel magának a nemzeti kölcsönből.

A társulások, amelyek vagyonukat amugy is értékpapírokba kötelesek fektetni, jobb alkalmat nem találhatnak vagyonuk gyümölcsöző elhelyezésére, mintha most hadikölcsön-kötvényeket szereznek.

A társaságok fölött felügyeletet gyakorló bányahatóságnak semmi ellenvetése sem lehet az ellen, hogy a társulások annyit jegyezzenek a hadikölcsönből, amennyit csak folyó és mozgósítható pénzeszközük megenged. A bányatársaságok elnökei tehát,

hisszük, nem is fogják elmulasztani ebben a történelmi pillanatban hazafias kötelességüket.

Nem tudjuk megmondani pontosan, hogy a bánya- és kohóipar milyen mértékben fog részt venni a nemzeti kölcsönben.

Azt hisszük, hogy vállalatok, intézetek, testületek, a bányatársulások, a bánya- és kohóvállalatok műszaki és kereskedelmi vezetősége és tisztikara legalább is 25,000.000 korona értékű kölcsönt jegyezhetne.

Az 1912. évi eredményeket véve alapul, a magyar bánya- és kohótermékek átlagos értéke, mondjuk, kereken 160,000.000 korona volt. Ha most ennek az igen alacsony becslésnek alapján a bruttó-bevétel 10%-ának megfelelő összeget is jegyeznek a bánya- és kohóvállalatok, úgy a jegyzett összeg 16,000.000 koronát tesz ki.

A kincstári és magánbányatársulások vagyona, mondjuk, kereken 45,000.000 korona. Ebből a vagyonból igen könnyen mozgósítható a hadikölcsön jegyzésére 5,000.000 korona.

Vállalati elnökök, vezérigazgatók minden megéröltetés nélkül átvehetnek legalább 2,000.000 korona értékű nemzeti hadikölcsön-kötvényt.

Egyletek, a műszaki és adminisztratív tisztikar együttvéve jegyezhetnek szintén legkevesebb 2,000.000 koronát.

Ezt az összesen 25,000.000 koronát kitevő jegyzést eszközölni lehet anélkül, hogy a vállalatok, bányatársulások, intézetek és egyesek vagyonuknak nem több, mint öt százalékát fordítanák a nemzeti hadikölcsön jegyzésére. Ez pedig olyan csekély hányad, hogy mindenki különösebb erőfeszítés nélkül megteheti.

Amikor itt a bányászat és kohászatot nyújtható kölcsönösszeget igyekszünk megbecsülni, számon kell tartanunk a szénjog tulajdonosainak hazafias hajlandóságát is.

A bányaurjogon ezek a szerencsések munka és befektetés nélkül nehéz pénzeket tesznek félre a bányászat keserves munkája és rengeteg anyagi kockázata segítségével.

Amikor a bányászatot hazafias kötelességre hívjuk, kell, hogy a terrágium boldog birtokosait is számon tartsuk és elvárjuk, hogy ők is szaporítsák a bányászatotól jegyzett kölcsönösszeget.

A nemzeti hadikölcsönben minden pénzzel rendelkező vállalatnak, intézetnek, testületnek és egyéneknek részt kell venni.

A hadikölcsön a legjobb befektetés.

Akinek van és nem ad, az a nemzet ellenáll

erejét gyöngítvén, a saját maga vagyonának alapját is veszélyezteti.

Igen kevés vagyon van, amely ne az állam különös kedvezése segélyével gyűlt volna egybe.

Amikor az így összegyűjtött pénzből jó kamatra egy csekély összeget vissza kell adni, a vagyon szerencsés birtokosainak nem szabad szűkmarkuaknak lenniök.

Nem pedig a saját jól felfogott érdekükben, mert akik most az államnak még kölcsönképpen sem adnak, azokat számon tartják és az ilyenek hiába jelentkeznek majd a béke eljövetele után üzletet kötni az állammal.

V. G.

HAZAI HIREK.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, hogy előfizetéseiket meghosszabbítani sziveskedjenek.

Hőseink jutalma. Akinek az a szerencse jutott, hogy a szabadságért a harcok mezején küzdhessen vagy vérét onthassa, annak nevét a nemzet kegyelete szívébe zárja és megőrzi. A legelső magyar ember, legfőbb hadurunk, Ofelsége a magyar király, a nemzet ezen kegyeletének igaz kifejezést adva, megparancsolta, hogy legfelsőbb elismerése *Seyfried* Ernő m. kir. bányabiztos, tartalékos hadnagynak a harctéren tanusított vitézségéért tudtul adassék és neki a bronz katonai érem a katonai érdemkereszt szalagján kiutaltassék.

Qurin József kohómérnök és *Buczkó* Gábor bányamérnök, népfelkelőhadnagyot, a hadsereg-főparancsnokság Przemysl várának ostroma alatt végzett kitérő és vitéz teljesítményükért dicséret elismerésben részesítette.

A Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesületének elnöki tanácsa f. hó 9-én *Kohner* Adolf báró elnöklésével tartott üléséből lelkes hangú körlevélben szólította fel a közéletébe tartozó iparvállalatokat arra, hogy hazafias áldozatkészséggel minél jelentékenyebb összeget jegyezzenek az új államkölcsönre. A körlevél utal arra, hogy a nemzetünk jövő fennállására valósággal sorsdöntő háborút csak akkor vivhatjuk meg győzelmesen, ha gondoskodunk róla, hogy küzdő seregeink anyagi ellátásában a legcsekélyebb fogyatkozás se támadhasson.

A Krupp-gyár hetvenmillióس tőkeemelése. Az esseni Krupp-művek 1913-14. évi zárószámadása a tavalyinál gyöngébb eredményt tüntet fel. A mérlegnek iparvállalatnál példátlan nagy arányokban mozgó adatai mellett a nemzetközi piac érdeklődésére tarthat számot az igazgatóságnek ama javaslata, hogy a köz-

gyűlés a 180 millió márka alaptőkéjét 70 millióval 250 millióra emelte fel. A társaság ezévi tiszta nyeresége 33.9 millió márka (tavaly 36.3 millió), amihez a múlt üzletévről áthozott 6.9 millió (az elmúlt esztendőben 6.5 millió) járul. Az osztalékot 12 százalékban szbták meg a tavalyi 14 százalékkal szemben. Az igazgatóság megokolása szerint a gépeket és egyéb felszereléseket az utolsó időben nagyon igénybevették és újabb beruházás vált szükségessé. Az ingatlan-számla, beleértve 30 millió leirást is, felülmulja az alaptőkét. A felügyelő-bizottság elfogadta ezt az érvelést és a 70 millió új alaptőke felét már 1914 december végéig befizeti. A részvényeket most is teljes összegben a Krupp-család veszi át.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége értekezletet tartott a füstemésztő tüzelést illető hatósági intézkedések tárgyában. Az értekezleten, amelyen *Hegedűs* Loránt dr. elnökölt, *Freund* István dr. ismertette a gyárosok álláspontját a füstemésztő tüzelés dolgában, kérve, hogy a főváros IX. kerületében levő gyárakat az általános rendelkezés alól vegyék ki.

Adományozási bányajárás. A „*Hungária Köszönbányászati*” cégü bányavállalat által Környe községe határában felkért *Hermína* védnövé btk. és az ehhez tartozó A és B jelü határközök adományozása feletti végtárgyalás folyó hó 14-én tartatott meg a helyszínén, nagy számu érdekelték részvételével. Az adományos hatóság ellen észrevétel vagy kifogás nem tétetett, ennélfogva az adományozási határozatot folyó évi 3010. szám alatt a m. kir. bányakapitányság kiadta.

Közgyűlések. *Heinzelmann-féle vasgyár bányatársulat* (Hisnyóvíz) december hó 19-én fogja megtartani bányatársulását a következő tárgysorozattal: 1. Üzleti jelentés. 2. Határozathozatal a bányatársulat pénzsükségletének biztosítása tárgyában. 3. Határozathozatal mindkét igazgató távolléte alatt a bányatársulat ügyvitele érdekében szükséges intézkedések megtétele tárgyában. — *Nemzetközi Wolfram-lámpa részvénytársaság* december hó 4-én fogja megtartani VII. rendes évi közgyűlését a Pesti magyar kereskedelmi bank közgyűlési termében a következő tárgysorozattal: 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései. 2. A zárszámadások és mérleg megállapítása, az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása. 3. Új felügyelő-bizottság választása. 4. Az igazgatóság javaslata gyártelep létesítése iránt. 5. Az igazgatóság javaslata a társaság cégének és székhelyének megváltoztatása s az alapszabályok vonatkozó I., 3., 14. §-ainak módosítása iránt. — *Királyhágói bánya és ipar-részvénytársaság* november 25-én fogja udvari helyiségében (VII., Dohány-utca 12. sz.) megtartani rendkívüli közgyűlését a következő napirenddel: Határozathozatal a bányajogositványok meghosszabbítása, elejtése vagy átruházása és az üzemi költségek viselése tárgyában.

SZIVATTYUKAT ÉS MÉRLEGEKET

gyárt mint különlegességet és legnagyobb raktárt tart épület- és diaphragma-szivattyukban ■ ■ ■ Árjegyzék ingyen és bérmentve

Garvenswerke Wien, II., Handelsquai 130

Uj gépgyári fióktelep. *R. Wolf r.-t.* magdeburgi gépgyára Budapesten fióktelepet létesített. (V., Báthory-u. 18.) Ez a hír a szokottnál nagyobb figyelmet érdemel, mert a cég alaptőkéje 12 millió márka és egyik célja a gépgyártáshoz tartozó mindennemű vállalkozás folytatása és ecélből úgy bel-, mint külföldön fióktelepeknek bárhol leendő létesítése.

Cégjegyzési hírek. *Német és Magyar Magnezit r.-t.*, főtelep Kassa, az 1914. évi augusztus hó 3 ik napján tartott közgyűlés által az alapszabályok 2. §-ának elhatározott módosítása, amely szerint a budapesti főtelepnek megszűnése mellett a kassai fióktelep főteleppé alakítottatott át, *Schlemm János* igazgatósági tagnak ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultságával együtt bejegyeztetett. — *Atlas asbetcement-palaggyár r.-t.*, főtelep Budápest, *dr. Veith Sándor* igazgatósági tagnak ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. — *Első Erdélyi Földgázvezeték r.-t.*, főtelep Torda, az 1914. évi március hó 7-én tartott évi rendes közgyűlésen *Wiedmann János* igazgatósági tag helyett *Negró Károly* választott meg igazgatósági tagnak, kinek ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. — *Nemzetközi gázizzófény r.-t.*, főtelep Budapest, az 1914. évi július hó 23-ik napján tartott közgyűlés által elhatározott alapszabálymódosítás bejegyeztetett. Ezen módosított alapszabályok szerint: 12.000 darab 200 korona névértékű társasági részvény mindegyike névértékének 50 korona névértékre történő lebecsülése által az alaptőke 1.800.000 koronával leszállítatván, a részvénytársaságnak ezidőszerinti alaptőkéje 12.000 darab, egyenként 50 korona névértékű, bemutatásra szóló részvényre osztott 600.000 koronából áll.

Az orosz betörés és az északmagyarországi ipartelepek. Az oroszok északkeleti betörése több, a veszélyeztetett területen levő iparvállalatunkra volt kihatással. Az érdekelt körök aggodalommal várták a fejleményeket. Szerencsére az oroszok kitakarodása után kiderült, hogy az ipartelepeknek ugyszólván semmi bántódásuk nem esett. Mint tudósítónk jelenti, a *Klotild* első magyar vegyipari r.-t. nagybocksói telepe, a *Szolyva* magyar falepárológyár r.-t. szolyvai gyára, a *Banllin-féle* vegyigyárak, a Máv. perocsényi talpfatelítő-telepe és a legtöbb a helyszínen lévő ipartelep séretlenek maradtak és azóta már ismét üzembe is kerültek.

A motorbenzin és nyersolaj beszerzése. A budapesti kereskedelmi és iparkamara ezuton is figyelmezteti a

motortulajdonosokat, hogy a hadvezetőség által annak idején lefoglalt benzin- és nyersolajkészletek immár fel vannak oldva és hogy benzin és nyersolaj beszerzéseért azokhoz a gyárakhoz forduljanak, amelyeknél szükségleteiket béke idején is beszerezni szokták, mert a hadvezetőségnél vagy a minisztériumoknál való kérényezés az eljárást hosszadalmassá teszi és fölösleges munkatöbbletet okoz.

Irodaáthelyezés. A *Haasenstein és Vogel r. t.* jó hírnévnek örvendő hirdető cég üzleti helyiségeit Wien, Schulerstrasse 11. sz. alá helyezte át.

A háboru iparfejlesztő hatása. A háboru káros következményei mellett egyes iparágakra fejlesztő hatással van, sőt egyes ipartelepeket valóságban lábra s-gít. Példa erre a *Titanit* magyar biztonsági robbanóanyaggyár részvénytársaság, amelynek alaptőkéjét több milliós vesztesége folytán lebecsülte, sőt amelynek felszámolását is kimo dották. Időközben kitört a háboru és a vállalat rendelésekkel annyira el van látva, hogy a céget finanszírozó *Kereskedelmi Bank* jónak látta a régebben megállapított beruházási programot végrehajtani és a gyár kellő kibővítéséről gondoskodni. A régi és uj telep között alagutat és iparvasutat építenek és olyan investíciókba fognak, amelyek végrehajtása három-négy hónapot vesz igénybe.

Mérlegek. Az *Unio petróleumipar r.-t.* április 30-án lezárt mérlege szerint az 1913 iki üzletévről áthozott 77.653 korona veszteség 78.674 kor. ra növekedett. A társaságnak 2,100.000 kor. részvénytőkéjéből 1,050.000 kor. van befizetve. A tartányok 1,266.349 kor. val szerepelnek a mérlegben; az értékcsökkenési tartalék alap 689.258 kor., a követelések összege 712.535 kor., a tartozásoké pedig 322.696 korona. — *Walla József cement-árugyár r.-t.* 1913. évi zárószámadata szerint a vállalat mérlegszámlája 1913 december 31-én a következő volt: Vagyon: 12,268.167-25 kor. Nyereség- és veszteség-számla: Veszteség: személyzet 108.470-42 kor., költségek 130.935-44 kor., kamatok 122.731-28 kor., adók 23.926-59 kor., biztosítások 46.069-03 kor., nyereség-áthozat 1912-ről 10.172-90 kor., üzemi fölösleg 213 160-50 kor., összesen 655.493-16 korona. Nyereség: építkezések, gyártmányok 618.493-20 kor., lakóház jövedelme 26.827-06 kor., nyereségáthozat az 1912. évről 10.172-90 korona, összesen 655.493-16 kor. *Magyar Oxigén-értékesítő szövetkezet*, mely a budapesti oxigénáruk kartellirodája, 1914 július 31 én lezárt első mérlegében 172.476 korona nyers jövedelmet és a leírásokkal

**LAUFER
GEPGYAR**

Budapest VII.
Palotai-út 15H.
Telefon. 75-40.

Hőtelpályák.
Kisvasutak.
Bányakocsik.

együtt ugyanannyi kiadást számol el, úgy, hogy sem nyereséget, sem veszteséget nem mutat ki. — Az *Alpesi Bányarészvénytársaság* igazgatósága a napokban ülést tartott, melyen a folyó üzletévnek június hónappal lejárt első félévéről tettek jelentést. Ez a félév a múlt üzletév első feléhez képest kétmillió koronával kisebb eredményt tüntet fel, ami részint a kevesebb hazai megrendelésre, részint a bel- és külföldi piacok kedvezőtlen áraitra vezethető vissza. Az üzemek jelenleg csak gyengén vannak foglalkoztatva s a viszonyok által megokolt nehézségekkel küzdenek. A munkások létszáma jelenleg kétharmada a rendes létszámnak. A teljes szám 16.000.

Állami kedvezmény. A kereskedelmi miniszter a pénzügyminiszter hozzájárulásával az 1907. évi III. törvényekben meghatározott állami kedvezményeket a *Magyar Solyvay-művek részvénytársaság* bejegyzett cégnél *Tordán* chlormész, marónatron, fémnatrium, calcium és caliumchlorat, valamint folyékony chlor előállítására létesített elektrolitikus ipartelepe részére az 1914. évi február hó 1. től, mint az ipartelep üzembe helyezésének napjától számítandó tízenöt évre engedélyezte.

A világ higanytermelése az 1913. évben 4171 tonna volt, 1912-ben 4262 tonna, 1911-ben 4083 tonna. A termelő államok a termelés mennyisége szerint sorban a következők: Spanyolország 1490 tonnával, Olaszország 988 tonnával, Ausztria és Magyarország 855 tonnával, Északamerikai Egyesült-Államok 688 tonnával, Mexikó és más országok összesen 150 tonnával.

Petróleum. A Kőolajfinomítógyár-részvénytársaság gyártmányainak árjegyzése nagybani eladásoknál a következő: Fiumei kristály kőolaj 63 korona. Fiumei White-Star kőolaj (háromcsillagos) 58 korona. Fiumei Standard-White kőolaj (kétszillagos) 56 korona. (Az árak 100 kg. tiszta súlyért, lényegesen göngysúlylyal, hordóstól Budapestre bérmentve szállítva értendők.) Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

Ásványkenőolajok. A Kőolajfinomítógyár-részvénytársaság kenőolajgyártmányainak árjegyzései nagybani eladásoknál a következők: Fiumei kiválóan nehéz gépolaj (fagyálló, téli minőség, orosz származású) 6. sz. 86 korona. Fiumei kiválóan nehéz gépolaj (nem fagyálló, nyári olaj) 6* sz. 63 korona. Oderbergi származású ugyanilyen gépolaj 16. sz. 59 korona. Fiumei nehéz gépolaj cséplőgépeknek és közlőműveknek (fagyálló, téli minőség, orosz származású) 3. sz. 80 korona. Fiumei nehéz gépolaj cséplőgépeknek és közlőműveknek (nem fagyálló, nyári olaj) 3* sz. 59 korona. Oderbergi származású ugyanilyen nehéz gépolaj 13. sz. 56 korona. Fiumei könnyű gépolaj (nem fagyálló, nyári olaj) 2* sz. 52 korona. Oderbergi származású ugyanilyen könnyű gépolaj 12. sz. 49 korona. Orsóolaj, oderbergi 11. sz. 44 korona. Vulkánolaj (kocsitegelyolaj) 49 korona. 0.885-ös tisztítóolaj, fiumei 0/a

jegyü 39 korona. 0.885-ös tisztítóolaj, oderbergi 10. sz. 37 korona. Belföldi hengerolaj 80 korona. Autóolaj, könnyű, 18. sz. 90 korona. Autóolaj, nehéz, 28. sz. 100 korona. (100 kg. tiszta súlyért, valódi göngysúlylyal, Budapesre szállítva.)

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Die russischen Petroleum-Raffinerien. Das Gorny-Journal bespricht in einem Aufsatz über die russische Bergwerks-Industrie die Tätigkeiten der russischen Oelraffinerien. Danach zählt man zu Baku 60 Raffinerien, von denen 1912 jedoch nur 30 im Betrieb waren. Schon fünf Jahre, seit 1907, hatte das Nachlassen der Tätigkeiten gedauert, wenn auch in jenem Zeitraume nur 2 von 32 Werken 1907 ihre Arbeiten bis 1912 einstellten. Jetzt wird allem Anscheine nach wieder eifriger gearbeitet. Einzelne Werke arbeiten allerdings nur 1 oder 2 Monate im Jahre und liegen die übrige Zeit still. Übrigens ist man gar nicht mehr so sehr wie früher auf die Gewinnung von Heizöl (Masut) erpicht, sondern richtet seine Aufmerksamkeit mehr auf Leuchtöl und Schmieröl, besonders auf letzteres. Die alkalischen und sauren Abfälle werden auf Asphaltwerken behandelt und geben im Jahre etwa 500.000 Pud Produkte. Die Zahl der in der Destillation zu Baku beschäftigten Arbeiter beträgt etwa 4000 Mann. Unter den Destillierwerken ausserhalb des Bakuer Distrikts hat man zwei Gruppen zu unterscheiden. Die Werke der ersten Gruppe destillieren einfach Bakuer oder örtliches Rohöl; die Werke der zweiten Gruppe fabrizieren das sogenannte „Garroje“-Oel, eine Kombination von Pflanzenöl mit mehr oder weniger Erdöl, zu mehr oder weniger leichten und schweren Oelen. Von der ersten Art zählte man 18, von der letzteren 56 Werke. Die meisten dieser Anlagen findet man in den Gouvernements Ter, Kuban und des Schwarzen Meeres, wo an 60.000.000 Pud verschiedener Produkte hergestellt werden. Dann folgt das Gouvernement Nischnewgorod mit 8.000.000 Pud Produkten, während alle übrigen Distrikte nicht mehr als 10—12.000.000 Pud liefern. Die Herstellung von Schmieröl ist eine Eigentümlichkeit des Gouvernements Nischnewgorods. Die Fabrikate sind sonst; Leuchtöl, Benzin, Ligorin, Solaröl, Schmieröl, Waggonöl, Vaseline, Karbonat und andere, abgesehen von Oelrückständen und Oelabfällen der verschiedensten Kombinationen.

Deutscher Walzdrahtverband. Der Walzdrahtverband, der mit Monatsschluss sein Ende erreicht, hat für den laufenden Monat den Walzdrahtpreis noch um 10 Mark auf 127¹/₂ ermässigt, nachdem er im August eine Erhöhung um 20 Mark vorgenommen hatte. Indessen wird im freien Markt Walzdraht bereits zu 120 Mark und darunter angeboten.

Die Chemnitzer Werkzeugmaschinenfabrik vorm. Zimmermann erzielte in 1913/14 nach 140.784 M Abschreibungen (i. V. 85.202 M) einen Überschuss von 81.441 M, der grösstenteils vorgetragen wird. Das Unternehmen ist, wie die Verwaltung mitteilt, mangels Friedensaufträgen nur teilweise in Betrieb. (Im Vorjahr wurde nur ein Rohgewinn von 22.510 Mark erzielt, der noch nicht zu Abschreibungen ausreichte; es mussten zu diesem Zweck noch 62.692 M dem Reservefonds entnommen werden.)

VALÓDI

PERSA SZÖNYEGEK

minden létező minőségben, színben és méretben.

≡ NAGY VÁLASZTÉK! ≡
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK!

≡ TELEFON-SZÁM 140-64. ≡

POLGÁR HUGÓ ÉS EMIL
Budapest, V., Erzsébet-tér 18. (Sas-u. sarok).